

BÁO CÁO
Kết quả thực hiện Đề án
Kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh năm 2020

Kính gửi: Tổng cục Dân số - Kế hoạch hóa gia đình

Thực hiện Công văn số 1233/BYT-TCDS ngày 02/3/2021 của Bộ Y tế về việc báo cáo kết quả thực hiện Quyết định số 468/QĐ-TTg ngày 23/3/2016 của Thủ tướng Chính phủ, Công văn số 1126/UBND-VX ngày 05/3/2021 của UBND tỉnh về việc báo cáo kết quả thực hiện Đề án Kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh năm 2020 của tỉnh, Sở Y tế tỉnh Bình Định báo cáo như sau:

I. CÔNG TÁC CHỈ ĐẠO, ĐIỀU HÀNH

1. Văn bản UBND tỉnh ban hành

- Quyết định số 1966/QĐ-UBND ngày 22/5/2020 ban hành Kế hoạch hành động giai đoạn 2020-2025 của tỉnh Bình Định thực hiện Chiến lược Dân số Việt Nam đến năm 2030.

- Quyết định số 2589/QĐ-UBND ngày 29/6/2020 ban hành Kế hoạch triển khai thực hiện Chương trình Truyền thông Dân số đến năm 2030 của tỉnh Bình Định.

- Quyết định số 2988/QĐ-UBND ngày 27/7/2020 ban hành “Chương trình điều chỉnh mức sinh phù hợp các vùng, đối tượng của tỉnh Bình Định đến năm 2030”.

- Quyết định số 203/QĐ-UBND ngày 16/01/2020 giao chỉ tiêu thực hiện công tác dân số - kế hoạch hoá gia đình (DS-KHHGĐ) năm 2020 cho các huyện, thị xã, thành phố (trong đó có mức giảm tỷ số giới tính khi sinh 0,5 điểm %).

- Quyết định số 979/QĐ-UBND ngày 20/3/2020 phân bổ kinh phí thực hiện chương trình mục tiêu Y tế - Dân số năm 2020.

2. Văn bản Sở Y tế ban hành

- Quyết định số 475/QĐ-SYT ngày 14/4/2020 về việc phê duyệt Kế hoạch thực hiện Dự án 3 - Dân số và Phát triển (Hoạt động DS-KHHGĐ) thuộc Chương trình mục tiêu Y tế - Dân số năm 2020.

- Quyết định số 476/QĐ-SYT ngày 14/4/2020 về việc phê duyệt Kế hoạch thực hiện Dự án 8 - Theo dõi, kiểm tra, giám sát, đánh giá thực hiện chương trình và truyền thông y tế (Hoạt động DS-KHHGĐ) thuộc Chương trình mục tiêu Y tế - Dân số năm 2020.

- Phối hợp với các ban ngành, đoàn thể, các cơ quan truyền thông đại chúng trên địa bàn tỉnh xây dựng kế hoạch thực hiện công tác tuyên truyền nhằm

nâng cao nhận thức của người dân đối với công tác DS-KHHGĐ; kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh.

- Hướng dẫn, chỉ đạo Chi cục DS-KHHGĐ tuyên truyền các nội dung về mất cân bằng giới tính khi sinh nhân Tháng hành động vì trẻ em gái, Ngày quốc tế trẻ em gái; hướng dẫn lập kế hoạch tổ chức hoạt động truyền thông về mất cân bằng giới tính khi sinh và hưởng ứng Ngày Quốc tế người cao tuổi (1/10).

II. KẾT QUẢ ĐẠT ĐƯỢC

1. Kết quả thực hiện mục tiêu

Năm 2020, tỷ số giới tính khi sinh của Bình Định là 110,4 trẻ em trai/100 trẻ em gái, giảm 0,7 điểm % so với năm 2019, vượt chỉ tiêu của UBND tỉnh giao tại Quyết định số 203/QĐ-UBND ngày 16/01/2020 về việc giao chỉ tiêu thực hiện công tác DS-KHHGĐ năm 2020 (giảm 0,5 điểm %). Bình Định đã không chế có hiệu quả tốc độ gia tăng tỷ số giới tính khi sinh, tiến tới đưa tỷ số giới tính khi sinh giảm dần về mức cân bằng tự nhiên vào năm 2025 là dưới 110 trẻ em trai/100 trẻ em gái.

2. Kết quả thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp của Đề án

a) Truyền thông nâng cao nhận thức và thay đổi hành vi đối với công tác kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh

- Năm 2020, Chi cục DS-KHHGĐ đã phối hợp với Báo Bình Định, Đài Phát thanh - Truyền hình Bình Định, Trung tâm Kiểm soát bệnh tật thực hiện 48 tin, bài; 52 Chuyên mục Dân số và phát triển, 104 buổi phát sóng (*thời lượng 15 phút/buổi*); 51 Chuyên mục Thông tin Dân số (*thời lượng 7 phút/buổi*) và tăng cường các tin, bài, pano, khẩu hiệu tuyên truyền nhân kỷ niệm Ngày Dân số Thế giới 11/7, Tháng hành động Quốc gia về Dân số và Ngày Dân số Việt Nam 26/12; trong đó có lồng ghép truyền thông về nội dung kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh.

- Trung tâm Y tế các huyện, thị xã, thành phố đã phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể, UBND cấp xã:

+ Tổ chức 250 buổi nói chuyện chuyên đề, phát 436 tờ rơi, sách mỏng nhằm cung cấp thông tin cho khoảng 4.654 người tại địa bàn biết về Đề án Kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh, một số nội dung về giới và giới tính khi sinh, các văn bản quy định liên quan đến giới và giới tính khi sinh; những phong tục, tập quán lạc hậu ảnh hưởng đến giới tính khi sinh cần phải được hạn chế và loại bỏ, hậu quả của mất cân bằng giới tính khi sinh; bình đẳng giới.

+ Đài Phát thanh tuyên truyền về giới và giới tính khi sinh trên hệ thống truyền thanh ở xã với tổng số 463 buổi phát thanh.

+ Tổ chức 65 buổi sinh hoạt các câu lạc bộ về nội dung mất cân bằng giới tính khi sinh cho 2.350 lượt người tham gia. Duy trì sinh hoạt các câu lạc bộ “Phụ nữ không có người sinh con thứ 3”.

+ Ban hành kế hoạch tổ chức các hoạt động truyền thông kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh và hưởng ứng ngày quốc tế Người cao tuổi 01/10/2020.

+ Tổ chức 03 đợt khảo sát rà soát giới tính khi sinh, phát hiện 06 trường hợp báo cáo giới tính khi sinh sai so với thực tế.

+ Tổ chức Hội nghị triển khai Nghị định 39/NĐ-CP tại các huyện An Lão, Hoài Ân, Vân Canh, tham dự có Ban chỉ đạo công tác DS-KHHGĐ, lãnh đạo Đảng, chính quyền, các ban ngành đoàn thể trong huyện; trong đó có lồng ghép tuyên truyền cho các cặp vợ chồng đã sinh con một bề (2 gái hoặc 2 trai) không sinh thêm con.

b) Thực hiện các chính sách khuyến khích hỗ trợ

Triển khai thực hiện Nghị định số 39/2015/NĐ-CP ngày 27/4/2015 của Chính phủ tại các huyện An Lão, Hoài Ân, Vân Canh, Vĩnh Thạnh, Tây Sơn. Năm 2020, đã thực hiện chi trả cho các có đối tượng phụ nữ thuộc hộ nghèo là người dân tộc thiểu số khi sinh con đúng chính sách dân số với tổng kinh phí là 278.000.000 đồng.

c) Nâng cao hiệu lực thực thi những quy định của pháp luật về kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh

Phối hợp với các ngành, đoàn thể trong việc đẩy mạnh tuyên truyền về thực trạng, hệ lụy của mất cân bằng giới tính khi sinh, các quy định của pháp luật về nghiêm cấm lựa chọn giới tính thai nhi như: Pháp lệnh Dân số 2013, Nghị định 104/2003/NĐ-CP ngày 16/9/2003; Nghị định số 117/2020/NĐ-CP ngày 28/9/2020 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực y tế; tuyên truyền phổ biến các văn bản như: Luật Bình đẳng giới năm 2006; Luật phòng chống bạo lực gia đình; Luật hôn nhân và gia đình... và huy động các cấp, các ngành và toàn thể xã hội tham gia công tác DS-KHHGĐ nhằm tạo sự chuyển biến rõ rệt về nhận thức và hành động của các tầng lớp nhân dân trong việc thực hiện chủ trương chính sách DS-KHHGĐ của Đảng và Nhà nước.

d) Kinh phí thực hiện Đề án

(ĐVT: Đồng)

Năm	2016	2017	2018	2019	2020
Kinh phí Trung ương hỗ trợ	19.098.312	0	163.435.000	140.000.000	147.788.281
Kinh phí địa phương hỗ trợ	0	0	0	0	0
Tổng kinh phí	19.098.312	0	163.435.000	140.000.000	147.788.281

3. Tồn tại, hạn chế

- Công tác phối hợp liên ngành trong thanh tra, kiểm tra, giám sát các cơ sở cung cấp dịch vụ liên quan đến xác định giới tính thai nhi và phá thai; các cơ sở sản xuất, kinh doanh các ấn phẩm, sản phẩm truyền thông có nội dung liên quan đến lựa chọn giới tính trên địa bàn tỉnh hiện chưa thực hiện được trong năm 2020.

- Việc tuyên truyền vận động về kiểm soát mất cân bằng giới tính chưa được một số cấp ủy Đảng, chính quyền cùng ban, ngành, đoàn thể ở địa phương thực hiện thường xuyên.

- Tài liệu về mất cân bằng giới tính khi sinh cung cấp cho cơ sở chưa phong phú, đa dạng, làm ảnh hưởng phần nào đến công tác tuyên truyền, vận động. Hình thức tuyên truyền chưa được thiết thực, phù hợp, nội dung chưa phong phú, hấp dẫn, phù hợp mọi tầng lớp nhân dân.

- Việc duy trì sinh hoạt tại các mô hình và câu lạc bộ chưa được thường xuyên. Đồng thời, các buổi sinh hoạt chưa thực sự có chất lượng cao bởi nội dung chưa phong phú, đa dạng, không thu hút được đông đảo các hội viên tham gia.

4. Thuận lợi, khó khăn

a) Thuận lợi

- Được sự quan tâm của các cấp ủy Đảng, chính quyền địa phương trong việc ban hành các văn bản chỉ đạo, xây dựng kế hoạch thực hiện Đề án kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh trên toàn tỉnh;

- Có sự phối hợp tích cực và trách nhiệm của các ban, ngành, đoàn thể trong việc triển khai kế hoạch hoạt động của Đề án tại các cấp.

b) Khó khăn

- Kinh phí địa phương hỗ trợ chưa đáp ứng đủ nhu cầu nhiệm vụ nên nhiều nội dung hoạt động theo kế hoạch của Đề án chưa có điều kiện triển khai thực hiện;

- Nhận thức về bình đẳng giới, tư tưởng trọng nam, khinh nữ, muốn có con trai vẫn còn tồn tại trong một số bộ phận người dân;

- Công tác kiểm tra phát hiện và xử lý các trường hợp cung cấp dịch vụ, phương pháp lựa chọn giới tính thai nhi còn gặp nhiều khó khăn.

III. PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ TRONG THỜI GIAN TỚI

1. Tăng cường phối hợp liên ngành, tiến hành thanh tra, kiểm tra, giám sát các cơ sở cung cấp dịch vụ liên quan đến xác định giới tính thai nhi và phá thai; các cơ sở sản xuất, kinh doanh các loại ấn phẩm, sản phẩm truyền thông có nội dung liên quan đến lựa chọn giới tính; xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm theo đúng quy định của pháp luật.

2. Đẩy mạnh công tác truyền thông, giáo dục về thực trạng, nguyên nhân và hệ lụy của tình trạng mất cân bằng giới tính khi sinh và quy định của pháp luật về nghiêm cấm lựa chọn giới tính thai nhi, nêu cao vai trò của phụ nữ trong xã hội hiện nay.

3. Kiện toàn hệ thống thanh tra chuyên ngành dân số và nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác thanh tra chuyên ngành dân số.

4. Tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện các hoạt động kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh tại cơ sở.

IV. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ

1. Đối với Trung ương

- Tăng cường công tác tuyên truyền về giới tính khi sinh và bình đẳng giới, hệ lụy và hậu quả của vấn đề mất cân bằng giới tính khi sinh; tuyên truyền và phổ biến rộng rãi về quy định nghiêm cấm lựa chọn giới tính thai nhi, các chế tài xử lý.

- Tăng cường công tác quản lý các cơ sở dịch vụ y tế, nhất là dịch vụ siêu âm để các cơ sở này chấp hành nghiêm túc các quy định của pháp luật về nghiêm cấm lựa chọn giới tính khi sinh. Các cơ sở siêu âm, dịch vụ KHHGD phải cam kết không thực hiện lựa chọn giới tính khi sinh.

- Gắn công tác dân số với các tiêu chí xây dựng làng văn hoá, gia đình văn hoá; xây dựng nông thôn mới.

- Cấm các loại sách báo, ấn phẩm, trang web có nội dung tuyên truyền sinh con theo ý muốn.

- Tăng cường các hoạt động đào tạo, tập huấn, cung cấp các tài liệu cần thiết để phục vụ cho công tác truyền thông, vận động.

2. Đối với tỉnh

- Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo đồng bộ; nâng cao hơn nữa trách nhiệm của cấp ủy Đảng, chính quyền cơ sở trong việc chỉ đạo thực hiện Đề án nhằm góp phần giảm thiểu tình trạng mất cân bằng giới tính khi sinh trên địa bàn tỉnh.

- Tăng cường đầu tư kinh phí để duy trì sinh hoạt các câu lạc bộ phụ nữ không sinh con thứ 3, tổ chức các buổi hội thảo chia sẻ kinh nghiệm cho các gia đình có con một bề là gái.

3. Đối với UBND các huyện, thị xã, thành phố

- Bố trí kinh phí từ nguồn ngân sách địa phương bổ sung cho các hoạt động của Đề án; phối hợp lồng ghép với các chương trình, đề án liên quan trên địa bàn.

Trên đây là báo cáo kết quả thực hiện Đề án Kiểm soát mất cân bằng giới tính khi sinh năm 2020 của tỉnh Bình Định, Sở Y tế kính báo cáo./.

Nơi nhận:

- Bộ Y tế (báo cáo);
- UBND tỉnh (báo cáo);
- Lãnh đạo Sở;
- Chi cục DS-KHHGD;
- Trang TTĐT Sở;
- Lưu: VT, NVY.

**KT.GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Nguyễn Thị Tuyết Nhung